

אין עוד מלבדו
אין יחיד ומיוחד

בני שלמה

פרשת פנחס
ה'תשס"ב
גליון 299
נא לשמור על קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמות

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מור"ד אב"ר דוד שלום ב"ר שלמה דב
ר' זאב ב"ר משה חיים
הרה"ק רבי פנחס שפירא ב"ר משה
הרה"ק רבי חיים ב"ר משה בן עטר
רבי אריה לייבוש הלברשטאם ב"ר שמחה
הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף
הרה"ק רבי אריה לייבוש ב"ר שמחה
הרה"ק רבי יעקב משה ב"ר אליעזר צבי
הרה"ק רבי דוד היילפרין ב"ר ישראל
הרה"ק רבי יהודה בן אשר
הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי ב"ר אשר
אנשיל
הרה"ק רבי יעקב אריה ב"ר שלמה
הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל
הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף
הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה

**פרפראות בדרך מוסר
על פרשת השבוע**

בס"ד

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל (כ"ה, י"ג)
 כבר דיברנו מס' פעמים על עניין המילה כ"ה הקשורה לכהנים כה תברכו את בני ישראל כ"ה בכסלו חג החנוכה שבו אנו חוגגים את גבורת מתתיהו ובניו זי"ע כהנים ועוד ולכן לא בכדי כי סיפור הפיכתו של פנחס לכהן מסופר גם הוא בפרק כ"ה

יפקד ה' אלקי הרוחת לכל בשר איש על העדה - אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' פצאן אשר אין להם רעה" (כ"ז, ט"ז-י"ז)

לפני המחנה אבל הוא אינו מנהיג אלא מונהג היושבים בקרון מנהיגים אותו ומכוונים את מצעדיו משה רבינו ביקש מאת השי"ת שיפקוד על ישראל מנהיג אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו אבל לא בבחינת סוס המונהג ומודרך מאחרים אלא שיהא בבחינת שר הצבא שיהא גם המוציא והמביא את העם ויהא מנהיג את העם עפ"י תבונתו וחכמתו אשר חלק ה' ליראיו.

כתב הרב צבי פסח פרנק זי"ע בספרו הר צבי י"ש לעיין בפל הבקשה וכפל הלשון והגאון בעל עמודי אש מראיין מפרש בטוב טעם שנים הם ההולכים לפני המחנה שר הצבא הולך ראשונה כדי להורות לצבא את הדרך אשר ילכו ואת המעשה אשר יעשו וכן גם הסוס הולך לפני המחנה אך יש נפקא מינה ביניהם שר הצבא הוא מנהיג את הצבא לפי דעתו וחכמתו אבל הסוס אמנם הולך ראשונה כחלוץ

לטובתו ולתועלתו ולכן אמר שלא תהא עדת ה' כצאן אשר הרועה כוונתו רק לטובת עצמו, צריך מנהיג רועה נאמן שיתכוון רק לטובת צאן מרעיתו

עוד כתב "קשה אריכות הלשון והי"ל לכתוב כצאן בלי רועה ולשון אשר אין להם רועה משמע דזה דבר ידוע דצאן אין להם רועה ואפשר לומר דא"נ אף דכל צאן הן תחת השגחת רועה אבל הרועה אינו מתכווין לטובתם אלא לטובתו ולתועלתו ומה שרוצה לגדלם זה

"בני גד למשפחתם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי פעמים רבות כבר הסברנו את הנושא כי התורה היא מלשון הוראה היינו ספר הוראות שימוש לאדם כיצד עליו להתנהג וכי היא אינה ח"ו ספר סיפורים בעלמא אולם פעמים אנו נתקלים בפס' שבראיה ראשונית שטחית נראים לנו כי הינם סיפור מעשה בלבד בלי תוכן מעשי לחיי היום ויום וכדי להראות שאין הדברים כך וכי בכל פס' רמזיים לנו הוראות מעשיות בעבודת ה' בחרנו להביא דוגמא אחת מבעל המאור ושמש זי"ע הכיצד הוא מפרש את הפס' הנ"ל ומכאן נלמד כי גם בשאר פס' הדברים אמורים אלא רק צריך להתבונן לעומקם של דברים וכך יתגלו לנו בעז"ה הדברים הטמונים בתורה הקדושה ואודה ה' על שהסתייע מילתא שכן בפירושו מביא בעל המאור ושמש זי"ע את דברי האור החיים הקדוש זי"ע שיום ההילולא שלו חל בדיוק בימים אלו (ט"ו תמוז) וכך כותב בעל המאור ושמש

לשוני משפחת השוני" (כ"ו, ט"ו)
 בפרהסיא וכו', אמר לו, מוטב דלא יהיבת ליה וכו', ועוד שנית הוא, במדת הצדקה, שצריך ליתן להעני בשמחה גדולה, כדכתיב (דברים טו, י) ואל ירע לבבך וכו' והנה שמעתי מבוצינא קדישא, הרב הקדוש, מורנו הרב מנחם מענדיל זלה"ה מפריסטיג, שאמר שראה בספר קדמון, שעל כן, לא מברכים ברכה על הצדקה, כמו על שאר המצות, מפני שצריך ליתן בשמחה, והמוין עם רובא דרובא אינם נותנים בשמחה, על כן אין מברכין על הצדקה עד כאן דבריו, עוד צריך במדת הצדקה, ליתן ולחזור וליתן, כדכתיב (דברים טו, י) נתן נתן לו ודרשו חז"ל (ספרי, שם) אפילו מאה פעמים.
 ונחזור לבארה, הוא הביאור הפסוק הנזכר לעיל שהתחלנו בו, בני גד למשפחותם, דהיינו שהפסוק מרמז על מדות הצדקה, דהיינו ג"ד, ראשי תיבות גמול דלים כנזכר לעיל, לצפון משפחת הצפוני דהיינו לשון בצנעה, לשון צפון וטמון ומכוסה, דהיינו שיתן בצנעה להעני, לחגי משפחת החגי, דהיינו לשון שמחה וחזרה, לשון חג ומועד, דהוא עת שמחה, כן יתן בשמחה, לשוני משפחת השוני, דהיינו רצה לומר שוני הוא לשון שנים, דהיינו לחזור הדבר כמה פעמים, דהיינו ליתן ולחזור וליתן, וזה לשוני משפחת השוני" עכ"ל

"והנה נדייק בשמאי, כדמצינו בספר אור החיים הקדוש, שדורש גם כן בסדרא הוזה השמות, והנה התורה הקדושה היא נצחית, ומלמד אותנו במדת הצדקה, האיך לנהוג את עצמו כי ג"ד מרומז על הצדקה, שהוא ראשי תיבות גומ"ל דל"ם והנה הראשון הוא במדת הצדקה, שצריך ליתן להעני בצנעה ובסתר, שלא יבוש, כידוע מגמרא דחגיגה (חגיגה ה.) דר' ינאי, חזי להאי גברא דיהיב חזי לעני

משנת הצדיק - הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום משטפנשט זצוק"ל זי"ע - כ"א תמוז

הרב אברהם מתתיהו נולד בנר ראשון של חנוכה, כ"ה כסלו התר"ח, בשם אברהם מתתיהו פרידמאן, כבנו של האדמו"ר הראשון בחסידות שטפנשט שברומניה, הרב מנחם נחום. סביו, היה האדמו"ר רבי ישראל מרוזין, שאף בחר לו את שמו, על שם רבי אברהם המלאך ומתתיהו הכהן הגדול (החשמונאי), כדי להמשיך ישועות ורפואות לעם ישראל.

כבר מגיל צעיר קיבל חינוך עמוק לאהבה ללימוד התורה, כשכבר בגיל 3 לימד אותו סביו את אותיות הא-ב, וכשהגיע לאות י' התבטא ואמר כי "כעת עשיתיך יהודי טוב". עם בגרותו, בחלוף השנים, נישא פעמיים, אולם לדאבון הלב מעולם לא זכה להעמיד צאצאים. עם מותו של אביו, ולמרות היותו היורש הטבעי כאדמו"ר בשושלת, סירב הצדיק משטפנשט לקבל עליו כל תפקיד שנוגע להנהגת החסידות, זאת בשל גילו הצעיר – אולם לאחר הפצרות חוזרות ונשנות של החסיידים, הפך לבסוף לאדמו"ר השני בשושלת חסידות שטפנשט. הצדיק משטפנשט, מייעט לצאת את ביתו, למעט חופות שנערכו בחצר ביתו, וביקורים ספורים שערך בקרב יהודי האזור. למרות זאת, כל חייו נודע כבעל השפעה עצומה על יהודי רומניה ואף על הגויים במדינה, וכן בהנהגת השלטון – שכולם רחשו לו כבוד עמוק. בקרב יהודי רומניה נחשב לאחד מלי"ו הצדיקים של הדור, כשכינויו פיהם היה 'מארלה ראבין דין שטפנשט', כלומר הרבי הגדול משטפנשט. עד מהרה, נודע כפועל יצועות של ממש, שרבים שיחרו לפתחו ונושעו מברכותיו: חולים נרפאו, עקרות נפקדו וסיפורים רבים נקשרו במהלך השנים עם שמו לאחר שראו ישועות רבות. עוד היה ידוע בהסתפקותו במועט, זאת למרות הנהגתו האצילית והמלכותית. כחלק מכך, מעולם לא עירב סוכר בתה, אלא נטל לפיו מחצית קוביית סוכר, ומעולם לא השתמש בגפרורים כדי להצית סיגריה (שכן עישון היה הרגל שנחשב באותם ימים כבריאותי) – אלא השתמש במנורת הנפט. מלבד זאת, היה בעל תפילה גדול, שהתפלל במשך שעות מבלי להשמיע קול. בתפילת מוסף של ראש השנה, עמד שחוח שעתיים רצופות מבלי להניד את גופו כלל, ובנענועים של ארבעת המינים נהג להתפלל שעות ארוכות. בימים רגילים, סיים את תפילת השחרית שלו רק בשעות הצהריים, אז הוכנס אוכל לחדרו לראשונה. לאחר שאכל מעט, ביקש להעביר את הנותר ליושבי בית המדרש, שהם כ-100 תלמידים נבחרים, שישבו בבית המדרש שבחצרו ולמדו תורה, ולהם דאג בקביעות יומיומית, על כל צרכיהם ומחסורם. עוד נודע הצדיק משטפנשט כבעל צדקה גדול, שהעניק צדקה ביד רחבה ואף מסר ליתומים ולא למנות את כל כספי הפדיונות שקיבל. בצעירותו, נתברך בידי סבו שיהיה בעל כוח כמו מתתיהו החשמונאי – ודומה שברכתו זו נתקיימה בו פיזית ורוחנית, שכן מספרים עליו שמעולם לא נזקק לרופא.

בכל עת, שהגיע אי מי לבקש את ברכתו, הביט בו רבי אברהם מתתיהו ושאל אותו: "היש לך אמונה?", ברגע שקיבל מאיש שיחו תשובה חיובית, היה פוטר אותו לדרכו במילים: "לך לביתך, ודי יתברך יעזור לך". משך כל חייו השיב בכתב לשאלות שהופנו אליו מכל רחבי העולם. מלבד זאת, נהג להמעיט בדברי תורה ולהצניע את עצמו כהוגן. כחלק מכך, נהג ללמוד בשעות שלפני הצהריים את תורת הנגלה והנסתר, ותמיד החזיר את הספרים למקומם – כך שאיש לא יידע במה למד. בשנת תרצ"ב חלה, אולם המשיך בפעילותו במסירות נפש, עד לפטירתו, בחצות ליל שבת, כ"א בתמוז, שנת התרצ"ג. כשהוא בן 46 בלבד, נישק בפעם האחרונה את הציצית שלו והשיב את נשמתו הזכה לבוראה. לאחר פטירתו, וכבר במהלך השבעה, הקימו חסידיו לבקשתו ביצואתו ישיבה בחצר ביתו בשם "בית אברהם", שעמדה על תילה עד מלחמת העולם השנייה, אז הוחרבה העיר ויהודיה נסו על נפשם לכל עבר. 36 שנים לאחר פטירתו, בג' בחשוון תשכ"ט, הועלה ארונו מבית החיים שבשטפנשט רומניה, לארץ, אז נדהמו לגלות את גופו כשהוא שלם לחלוטין עד היום, מדי שנה, נוהגים רבים לפקוד את קברו שבבית החיים "נחלת יצחק", בגבול שבין תל אביב לגבעתיים, להעתיק בתפילות, ולשטוח את בקשותיהם

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

זכר חיים – הרה"ק רבי חיים יהודה מאיר ב"ר מנחם מנדל הגר זצוק"ל זי"ע

כמבואר בש"ס ובשולחן ערוך. ולזה אפשר קוראים אנו דווקא בימים הללו את פרשת פנחס שבו נמצא כל בקרבנות מוספים שהיו מקריבים בימי החגים כאילו נאמר לנו אל תתיאשו ואל תאבדו את הביטחון אדרבה עלינו לחוג בשמחה וחדוה את הרגלים ולהתחזק באמונה ובטחון ע"י השמחה כדאייתא בכתב יד קודשו של אדמו"ר זצ"ל שהשמחה שאנו שמחים במועדי ה' ובקיום מצוותיו מראה על הגאולה העתידה כי אם לא כן לשמחה זו מה עושה בגלותנו המר אבל מכיון שאנו בכל זאת שמחים סימן שאע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי ועתידיים אנו להיגאל ולשמוח בכט"ס בבי"א וזה שרומז לו אומה החוגגת ג' רגלים אתה רוצה לעקור לא תזכה לכך כי בזכות האמונה והביטחון יגאלו

פרשה זו נקראת בימי בין המצרים ונודע מאמרו של ההפלאה זי"ע שפנחס במקומו בבית אין לו חשיבות שהוא בבין המצרים אבל כשהוא אורח כשקוראים בה בימי המועדים הוא חשוב כאורח ואפשר להגיד לפי דרכו בהקדם דברי רש"י בפ' הקודמת (בלק כ"ב כ"ח) כי הכיתני זה שלש רגלים וברש"י רמז לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה ואל"ר דהנה הימים הללו ימי בין המצרים שהם ג' שבועות לבכי ולמספד על החורבן הנורא שקרה את עמנו זה אלפים שנה ועדיין לא נושענו עדיין דם אחינו ואחיותינו נשפך כמים בפרט בזמן הזה שהם ימי אבלות מגודל החורבן שקרה אותנו בימי השואה האיומה ובמצב איום כזה הרי אפשר לאבד האמונה שהרי תמיד בבין המצרים רעה היא מזליהם של ישראל

"ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף.." (כ"ז, א)

הקודם לא רצה ללכת לארץ הקודש רק למות ולהקבר בה ולא כן הוא אדרבא בזכותם ומכחם זכינו אנו בעה"י לעלות לארץ הקודש לדור בה לעבדה ולשמרה וזאת הדגישה התורה למשפחת מנשה בן יוסף לומר ולהודיע שיסוד אהבתו ורצונו שיהי' להם חלק בארץ ה' מכוחו של יוסף אף שהוא לא אמר רק והעליתם את עצמותי מ"מ כח זה וזכות זו עמד להן שיחבבו את הארץ

וברש"י למה נאמר והלא כבר נאמר בן מנשה אלא לומר לך יוסף חבב את הארץ שנאמר והעליתם את עצמותי וגו' (בראשית נ') ובנותיו חבבו את הארץ וכו' והנה לכאורה הפרש גדול יש ביניהם יוסף אמר שיקחו אותו אחרי מותו ובנותיו חבבו את הארץ לעלות בחייהן לעבדה ולשמרה רק התורה מלמדנו שאלמלא חיבת יוסף להיאסף באר"ק אחרי מותו לא היה לבנותיו הכח והתשוקה לעלות ארצה בחייהן וזאת לא כבימינו בעוה"ר שהנכדים אומרים שהדור

סגולה לפרנסה – הוצאות שבת ויו"ט וחינוך הילדים

שבת ויו"ט שזה כנגד כל הגיון שכלי היינו שהאדם לא רק לא מרוויח כסף אלא אף מוציא כסף לצורך הנ"ל ואת זה יכול לעשות רק האדם המאמין וכן לעניין חינוך הילדים כי ידוע שדרך העולם היא שההורים דואגים לעתיד ילדיהם ועל כן הם טורחים ללמדם מקצוע כדי שיהיה להם ממה להתפרנס אך האדם שמוציא כסף על לימוד תורה לילדיו מראה כי הפרנסה משמים ואילו עליו לדאוג לחינוך ילדיו לאהבת תורה ויראת שמים ואת עניין הפרנסה הוא משאיר לקב"ה לדאוג ולכן אומר הקב"ה כשאתם מראים כי כל מבטחכם בעניין הפרנסה הוא בי וכו' אין אתם סומכים על עצמכם בעניין זה לא די שאתן לכם אלא אני אף יוסיף לכם יותר ממה שנקבע לכם וידוע מה שכתוב בספרים כי עניין פרנסתו של האדם הוא פועל יוצא לאמונה שיש לו בקב"ה ולכן דווקא בשני עניינים אלו של הוצאת שבת ויו"ט וחינוך הילדים הקב"ה משלם מעבר למה שנקבע לאדם מה שאין כן בשאר מצוות

מובא גמרא ביצה (ט"ו ע"ב) "תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חזואה כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת י"ט והוצאת בניו לתלמוד תורה שאם פחת פחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו" ונשאלת השאלה מה המיוחד שדווקא הוצאות שבת ויו"ט וכן הוצאות תלמוד תורה לילדים הם מחוץ לחשבון ההוצאות שנקבע לאדם מראש השנה ולפי גודל ההוצאה כך תהיה ההכנסה ללא התחשבות למה שנקבע לו מראש השנה ואילו שאר המצוות שאדם מקיים הם כן בתוך חשבון ההוצאות הקבוע של האדם אלא ניתן להסביר בס"ד כי שני עניינים אלו מורים על האמונה של האדם בקב"ה לפי שאדם השומר שבת ויו"ט מראה כי יש לו אמונה בקב"ה היות ובמקום ללכת לעבודה ולהרוויח כסף למחייתו האדם שובת ומשליך את יתרו על הקב"ה שהוא יפרנסו ובכך הוא מראה כי יש לו אמונה בקב"ה שלא רק שהוא שובת אלא הוא אף מוציא כספים לצורך שבייתו לצורך עונג